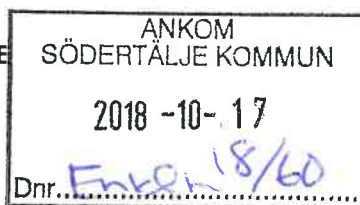

TJÄNSTESKRIVELSE
2018-10-15
Utbildningskontoret

Utbildningsnämnden
Kommundelsnämnderna

Verksamhets och kvalitetsrapport Elevhälsans medicinska insats 2017/2018 samt verksamhetsplan 2018/2019

Dnr: UN 18/113

Sammanfattning av ärendet

I den framlagda verksamhets och kvalitetsrapporten för 2017/2018 redovisas hur arbetet inom elevhälsans medicinska insatser bedrivits och vilka resultat som uppnåtts. Här redovisas de mål och resultat som gjorts utifrån föregående års verksamhetsberättelse och åtgärdsplan för avvikelser. Som bilaga bifogas detta års verksamhetsplan och presenterar där årets utvecklingsområden.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2018-10-15

Verksamhets och kvalitetsrapport för Elevhälsans medicinska insats i Södertälje kommun, daterad 2018-10-15

Bilaga 1 verksamhetsplan för 2018/2019

Bilaga 2 Sammanställning av kvalitetsmått

Bilaga 3 Resursfördelning skolsköterskor

Bilaga 4 Antal Hälsobesök

Bilaga 5 Antal Vaccinationer

Bilaga 6 Skolsköterskans hälsofrämjande, förebyggande och åtgärdande arbete

Ärendet

Utbildningsnämnden är vårdgivare för elevhälsans medicinska insatser (EMI). Vårdgivaren har ett övergripande ansvar för att den hälso- och sjukvård som erbjuds uppfyller hälso- och sjukvårdslagens krav på god och säker vård. Kvaliteten i verksamheten ska systematiskt och fortlöpande utvecklas och säkras. Vårdgivaren ska för varje läsår upprätta en verksamhetsberättelse/kvalitetsrapport som bland annat redogör för de resultat som uppnåtts under föregående läsår samt redovisa strategier och mål för den fortsatta EMI-verksamheten. Varje skolenhet har skrivit en verksamhetsberättelse, vilken ligger till grund för denna övergripande verksamhetsberättelse för EMI.

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

Ärendet har inga ekonomiska konsekvenser.

Kontorets förslag till nämnderna:

1. Nämnden godkänner Kvalitets och verksamhetsberättelsen för elevhälsans medicinska insats, daterad 2018-10-15

Monica Sonde

Utbildningsdirektör

Handläggare: Anna Appelgren
Verksamhetschef elevhälsans medicinska insats
EMI
Telefon (direkt): 08-523 025 34
E-post: anna.appelgren@sodertalje.se

Beslutet skickas till

Uk/verksamhetschef elevhälsans medicinska insats

Verksamhetens arbete – Kvalitetsmått

för struktur (S), process (P) och resultat (R)

1(2)

Struktur	Process	Resultat	Informationskälla/ lokalt	Datakälla/ nationellt	S	P	R	Kommentar
Finns metodbok för verksamheten?	Uppdateras metodboken regelbundet?	Tillämpas metodboken i verksamheten?	Verksamhetschef/ skolläkare/ skolsköterska	Nationell databas saknas				
Finns rutin för hur journaldokumentationen utförs?	Utvärderas rutinen regelbundet?	Följs rutinen?	Verksamhetschef/ skolläkare/ skolsköterska	Nationell databas saknas				
Finns rutin för signering?	Utvärderas rutinen regelbundet?	Följs rutinen?	Verksamhetschef/ skolläkare/ skolsköterska	Nationell databas saknas				
Finns rutin för remisshantering?	Utvärderas rutinen regelbundet?	Följs rutinen?	Verksamhetschef/ skolläkare/ skolsköterska	Nationell databas saknas				
Finns rutin för kontrollelever?	Utvärderas rutinen regelbundet?	Följs rutinen?	Verksamhetschef/ skolläkare/ skolsköterska	Nationell databas saknas				
Erbjuds alla elever hälsobesök i enlighet med skollagen (SFS 2010:800)?	–	Andel (%) genomförda hälsobesök i förskoleklass hos skolläkare?	Skolsköterska/ patientjournal	EMQ		–	*	*Andel (%)
	–	Andel (%) genomförda hälsobesök i förskoleklass hos skolsköterska?	Skolsköterska/ Patientjournal	EMQ		–	*	*Andel (%)
	–	Andel (%) genomförda hälsobesök i skolår 4?	Skolsköterska/ Patientjournal	EMQ		–	*	*Andel (%)
	–	Andel (%) genomförda hälsobesök i skolår 7/8?	Skolsköterska/ Patientjournal	EMQ		–	*	*Andel (%)
	–	Andel (%) genomförda hälsobesök i Gy 1?	Skolsköterska/ Patientjournal	EMQ		–	*	*Andel (%)
	–	Andel (%) genomförda hälsobesök för nyanlända elever?	Skolsköterska/ patientjournal	Nationell databas saknas		–	*	*Andel (%)

Struktur	Process	Resultat	Informationskälla/ lokalt	Datakälla/ nationellt	S	P	R	Kommentar
Finns rutin för sammanställning av hälsodata från hälsobesök på gruppnivå?	Sammanställs hälsodata på gruppnivå?	Analyseras och återförs resultatet till skolans verksamhet tillsammans med rektor och EHT?	Verksamhetschef/ skolläkare/ skolsköterska	EMQ				
Finns rutin för sammanställning av hälsodata från hälsobesök på organisationsnivå?	Sammanställs hälsodata på organisationsnivå?	Analyseras och återförs resultatet till ledning och vårdgivare?	Verksamhetschef/ skolläkare/ skolsköterska	EMQ				
Erbjuds vaccinationer i enlighet med nationella allmänna vaccinationsprogrammet?	–	Antal genomförda vaccinationer på individuell ordination?	Skolsköterska/ Patientjournal	Vaccinations- Registret		–	*	*Antal
	–	Andel (%) genomförda MPR vaccinationer enligt nationella allmänna vaccinationsprogrammet?	Skolsköterska/ Patientjournal	Vaccinations- Registret		–	*	*Andel (%)
	–	Andel (%) genomförda HPV vaccinationer enligt nationella allmänna vaccinationsprogrammet?	Skolsköterska/ Patientjournal	Vaccinations- Registret		–	*	*Andel (%)
	–	Andel (%) genomförda dTp vaccinationer enligt nationella allmänna vaccinationsprogrammet?	Skolsköterska/ Patientjournal	Vaccinations- registret		–	*	*Andel (%)
	–	Andel (%) fullvaccinerade i skolår 9?	Skolsköterska/ patientjournal	EMQ		–	*	*Andel (%)
Har verksamheten planerad mottagning utöver ordinarie hälsobesök i FK, skolår 4, 7/8, Gy 1?	–	Antal planerade mottagningsbesök hos skolsköterskan?	Skolsköterska/ patientjournal	Nationell databas saknas		–	*	*Antal
	–	Antal planerade mottagningsbesök hos skolläkaren?	Skolsköterska/ patientjournal	Nationell databas saknas		–	*	*Antal
Har skolsköterskan öppen mottagning?	–	Antal spontana besök vid öppen mottagning hos skolsköterskan?	Skolsköterska/ patientjournal	Nationell databas saknas		–	*	*Antal

Elevernas inlärningsmiljö/EMI :s arbete i elevhälsan – Kvalitetsmått

för strukturmått (S)

1(1)

Struktur/Process	S/P	Hur?	Utveckla/förbättra?	Styrdokument Vägledning för elevhälsan -
Deltar skolsköterskan i EHT?				<p>Det ingår i elevhälsans generellt riktade arbete att:</p> <ul style="list-style-type: none"> • främja elevers lärande, utveckling och hälsa • förebygga ohälsa och inlärningssvårigheter • bidra till att skapa miljöer som främjar lärande, utveckling och hälsa <p>Det ingår i elevhälsans individuellt riktade arbete att:</p> <ul style="list-style-type: none"> • bidra till att varje enskild elev ges förutsättningar att utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål • undanröja hinder för lärande, utveckling och hälsa • uppmärksamma och på rektorns uppdrag utreda orsaker till inlärningsproblem • uppmärksamma och utreda orsaker till ohälsa • bidra med åtgärder och anpassning för varje enskild elev i behov av särskilt stöd (Källa: Skolverket & Socialstyrelsen, 2014, s.35)
Deltar skolläkaren i EHT?				
Arbetar EMI aktivt med hälsofrämjande arbete utifrån livsstilsfaktorer?				
Arbetar EMI aktivt med att främja psykisk hälsa och förebygga psykisk ohälsa?				
Medverkar EMI i arbetet för en säker och god arbetsmiljö?				
Är EMI delaktig i arbetet med kränkande behandling?				
Medverkar EMI i arbetet för en god lärandemiljö?				
Är EMI delaktig i arbetet kring elever i behov av särskilt stöd?				
Är EMI delaktig i arbetet kring elever med skolfrånvaro?				
Samverkar EMI med hälso- och sjukvård, socialtjänst, ungdomsmottagningar och tandvård.				

Skola	Årsk1			Åk 2			Åk 4			Åk 7			Åk 1 Gymnasiet			Nyanlända	
	Totalt antal elever	Antal hälsobesök	Andel i %	Totalt antal elever	Antal hälsobesök	Andel i %	Totalt antal elever	Antal hälsobesök	Andel i %	Totalt antal elever	Antal hälsobesök	Andel i %	Totalt antal elever	Antal hälsobesök	Andel i %	Totalt antal elever	
Blombäckaskolan	75	70	93,3%	46	45	97,8%	51	43	84,3%	75	70	93,3%					
Brunnsängsskolan	113	105	92,9%	113	113	100,0%	75	75	100,0%	75	65	86,7%					
Eneskolan	15	15	100,0%	13	13	100,0%	22	22	100,0%	97	93	95,9%					
Fornbackaskolan	49	47	95,9%	50	50	100,0%	51	51	100,0%								
Hovsjöskolan	53	53	100,0%	43	43	100,0%	41	41	100,0%	48	48	100,0%					
Hölöskolan	45	45	100,0%	44	44	100,0%	43	43	100,0%	50	49	98,0%					
Igelsta grundskola	44	44	100,0%	48	48	100,0%	21	21	100,0%	49	49	100,0%					
Lina grundskola	37	37	100,0%	28	28	100,0%	38	35	92,1%	35	35	100,0%					
Majtorpskolan	50	50	100,0%	50	50	100,0%											
Mölnboskolan	26	26	100,0%	15	15	100,0%	22	22	100,0%								
Oxbackaskolan	67	65	97,0%	64	63	98,4%	56	55	98,2%	67	63	94,0%					
Pershagenskolan	48	48	100,0%	45	45	100,0%	48	48	100,0%	48	48	100,0%					
Ronnaskolan	88	79	89,8%	56	55	98,2%	56	55	98,2%	74	73	98,6%					
Rosenborgskolan							60	60	100,0%	102	102	100,0%					
Soldalaskolan	54	54	100,0%	60	60	100,0%	55	55	100,0%	59	54	100,0%					
Stålhamraskolan	54	51	94,4%	55	52	94,5%	53	51	96,2%								
Tavestaskolan	58	57	98,3%	58	58	100,0%	69	69	100,0%								
Vallaskolan	41	41	100,0%	40	40	100,0%	43	43	100,0%								
Wasaskolan	59	59	100,0%	31	31	100,0%	61	61	100,0%	72	72	100,0%					
SSK nyanlända gr.sk																340	340
Täljegymnasiet													181	181	100,0%		
Wendela hebbe gymnasiet													122	115	94,3%	74	74
Moraberg													30	30	100,0%		
Torekällgymnasiet													88	81	92,0%		
Foucaultgymnasiet													20	15	75,0%		
Totalt:	976	946	96,9%	859	853	99,3%	865	850	98,3%	851	821	96,5%	441	422	95,7%	414	414

Lokaler och utrustning – Kvalitetsmått

för struktur (S), process (P) och resultat (R)

1(1)

Struktur	Process	Resultat	Informationskälla/ lokalt	Datakälla/ nationellt	S	P	R	Kommentar
Har verksamheten lokaler som uppfyller kraven för sekretess?	–	–	Verksamhetschef/ skolläkare/ skolsköterska	Nationell databas saknas		–	–	
Har verksamheten lokaler som uppfyller krav på golvyta, tillgänglighet för alla elever och tillgång till vilrum?	–	–	Verksamhetschef/ skolläkare/ skolsköterska	Nationell databas saknas		–	–	
Har verksamheten lokaler som uppfyller kraven på hygien?	–	–	Verksamhetschef/ skolläkare/ skolsköterska	Nationell databas saknas		–	–	
Finns rutin/avtal för hantering av riskavfall?	Lämnas riskavfall för destruktion?	Följs rutinen?	Verksamhetschef/ skolläkare/ skolsköterska	Nationell databas saknas				
Har verksamheten den utrustning* som behövs för dess omfattning?	–	–	Verksamhetschef/ skolläkare/ skolsköterska	Nationell databas saknas		–	–	
Finns rutin för kontroll/tillsyn av medicintekniska produkter?	Genomförs kontroll/tillsyn av medicintekniska produkter?	Följs rutinen?	Verksamhetschef/ skolläkare/ skolsköterska	Nationell databas saknas				

Personalresurser – Kvalitetsmått

för struktur (S), process (P) och resultat (R)

1(1)

Struktur	Process	Resultat	Informationskälla/ lokalt	Datakälla/ nationellt	S	P	R	Kommentar
Antal elever/heltidsanställd skolläkare?	–	–	Verksamhetschef/ skolläkare/ skolsköterska	EMQ	*	–	–	*Antal
Antal elever/heltidsanställd skolsköterska?	–	–	Verksamhetschef/ skolläkare/ skolsköterska	EMQ	*	–	–	*Antal
Andel (%) skolläkare med yrkesspecifik kompetens?	–	–	Verksamhetschef/ skolläkare/ skolsköterska	EMQ	*	–	–	*Andel (%)
Andel (%) skolsköterskor med yrkesspecifik kompetens?	–	–	Verksamhetschef/ skolläkare/ skolsköterska	EMQ	*	–	–	*Andel (%)
Ges skolläkare kontinuerlig fortbildning/ kompetensutveckling?	–	Antal dagar fortbildning/ kompetensutveckling för skolläkare?	Verksamhetschef/ skolläkare/ skolsköterska	Nationell databas saknas		–	*	*Antal
Ges skolsköterskor kontinuerlig fortbildning/ kompetensutveckling?	–	Antal dagar fortbildning/ kompetensutveckling för skolsköterska?	Verksamhetschef/ skolläkare/ skolsköterska	Nationell databas saknas		–	*	*Antal
Används evidensbaserad samtalsmetodik vid hälsosamtalet?	–	Andel (%) skolsköterskor/skolläkare som genomgått utbildning?	Verksamhetschef/ skolläkare/ skolsköterska	EMQ		–	*	*Andel (%)

Skola	Skolsköterska %	Tjänstgöring (Sem/Upp)	Antal elever	Elever / Heltids skolsköterska	Elever/ Skolskötersketimmar
Brunnsångsskolan	200	sem	945	472,5	11,81
Blombäckaskolan	100	upp	631	631,0	15,78
Hölöskolan	100	upp	450	450,0	11,25
Igelsta grundskola	60	upp	347	578,3	14,46
Eneskolan	100	sem	519	519,0	12,98
Fornbackaskolan	70	sem	355	507,1	12,68
Hovsjöskolan	100	sem	492	492,0	12,30
Lina grundskolan	75	sem	337	449,3	11,23
Majtorpskolan	40	upp	195	487,5	12,19
Mölnboskolan	20	sem	146	730,0	18,25
Oxbackaskolan	100	sem	622	622,0	15,55
Pershagenskolan	90	sem	484	537,8	13,44
Ronnaskolan	175	sem/upp	674	385,1	9,63
Rosenborgskolan	100	upp	548	548,0	13,70
Soldalaskolan	95	sem	576	606,3	15,16
Stålhamraskolan	100	sem	353	353,0	8,83
Tavestaskolan	60	sem	363	605,0	15,13
Vallaskolan	80	sem	291	363,8	9,09
Wasaskolan	100	upp	613	613,0	15,33
Täljegymnasiet	100	upp	491	491,0	12,28
Wendelagymnasiet	200	upp	432	216,0	5,40
Torekällgymnaiste	80	upp	162	202,5	5,06
Moraberg	50	sem	216	432,0	10,80
Foucault	100	upp	66	66,0	1,65
Totalt:	2295		10437	454,77	11,37
Grundskola:	1765		8920	505,38	12,63
Gymnasiet:	530		1517		

Skola	MPR			HPV			dTp			Kompleterande vaccinationer					
	Totalt antal elever	Antal vaccinationer	Andel i %	Totalt antal elever	Antal vaccinationer	Andel i %	Totalt antal elever	Antal vaccinationer	Andel i %		Antal vaccinationer	Andel i %	Totalt antal elever	Antal vaccinationer	Andel i %
Brunnsängsskolan	106	101	95,3%	39	34	87,2%	94	89	94,7%		33			13	
Blombäckskolan	75	69	92,0%	24	21	87,5%	85	77	90,6%		29			17	
Eneskolan	15	15	100,0%	9	9	100,0%	116	100	86,2%		10			16	
Fornbackaskolan	49	44	89,8%	17	16	94,1%	1	1	100,0%		11			6	
Hovsjöskolan	52	48	92,3%	24	20	83,3%	50	50	100,0%		41			8	
Hölöskolan	45	43	95,6%	21	15	71,4%	49	43	87,8%		12			14	
Igelsta grundskola	44	44	100,0%	10	9	90,0%	26	26	100,0%		6			1	
Lina grundskola	37	37	100,0%	12	12	100,0%	44	44	100,0%					0	
Majtorpskolan	50	50	100,0%								2			0	
Mölnboskolan	26	26	100,0%	11	6	54,5%					2			5	
Oxbackskolan	67	64	95,5%	28	26	92,9%	75	75	100,0%		6			5	
Pershagenskolan	48	45	93,8%	20	20	100,0%	50	49	98,0%		7			6	
Ronnaskolan	88	76	86,4%	42	40	95,2%	79	63	79,7%		80			30	
Rosenborgskolan				30	28	93,3%	100	97	97,0%					5	
Soldalaskolan	54	54	100,0%	24	20	83,3%	60	58	96,7%		30			6	
Stålhamraskolan	54	47	87,0%	20	17	85,0%					10			10	
Tavestaskolan	58	56	96,6%	21	21	100,0%					1			2	
Vallaskolan	41	41	100,0%	20	20	100,0%									
Wasaskolan	59	34	57,6%	21	20	95,2%	0	0	0,0%		3			26	
Foucaultgymnasiet											2				
Moraberg studiecenter											32				
Täljegymnasiet											97				
Torekällgymnasiet											5				
Wendela Hebbe gymn.											106				
Totalt:	968	894	92,4%	393	354	90,1%	829	772	93,1%	0	525		0	170	

Rapport | 2018-10-15

Verksamhetsplan för

Elevhälsans medicinska insats 2018/2019

Anna Appelgren
Verksamhetschef elevhälsans medicinska insats
EMI
Telefon (direkt): 08-52302534
E-post: anna.appelgren@sodertalje.se

Innehållsförteckning

Inledning	3
Mål	3
Organisation	3
Vårdgivare.....	3
Verksamhetschef.....	4
Skolsköterskor.....	4
Skolläkarna.....	4
Systemadministratörer.....	4
Verksamhetens innehåll	4
Hälsobesök.....	5
Vaccinationer.....	5
Mottagning av nyanlända elever.....	5
Mottagningsarbetet.....	5
Dokumentation och journalhantering.....	5
Elever i behov av särskilt stöd.....	5
Arbetsmiljö.....	5
Hälsofrämjande undervisning.....	6
Elevhälsoteamsarbete.....	6
Samarbete med verksamheter utanför skolan.....	6
Kvalitetsuppföljning.....	6
Övrigt.....	6
Utvecklingsområden	6

Elevhälsans medicinska insats

Elevhälsans medicinska insats är en del av den samlade elevhälsan som även omfattar psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsans medicinska insats är en egen verksamhetsgren som lyder under hälso- och sjukvårdslagen. I verksamhetsplanen används förkortningen EMI och innefattar skolsköterskornas och skolläkarnas verksamhet.

Mål

Verksamhetens mål är att:

- främja elevernas hälsa och utveckling genom ett hälsofrämjande, förebyggande, åtgärdande arbete på individ, grupp och organisationsnivå.
- arbeta för en inkluderande och tillgänglig lärmiljö.
- stödja och stärka elevernas utveckling, samt skapa förutsättningar för elever med behov av särskilt stöd.
- företräda eleverna i skolan, lyfta fram barnperspektivet och vara grundat på vetenskap och beprövad erfarenhet.
- följa de nationella riktlinjerna, erbjuda god och säker vård i enlighet med skollagen, hälso- och sjukvårdslagstiftningen samt socialstyrelsens och folkhälsomyndighetens författningar. (se bilaga 1)

Elevhälsans medicinska insatsers avgränsning mot elevhälsan

Inom skolan är elevhälsans medicinska insatser en självständig verksamhetsgren. Skolläkaren och skolsköterskan omfattas av sträng sekretess och får endast lämna uppgifter om en elev de behandlar om det står klart att eleven eller de närstående inte lider men av att uppgifterna lämnas ut eller om samtycke medgivits. Om det är nödvändigt att lämna en uppgift om en elev för att eleven ska kunna få det stöd han eller hon behöver får skolläkare och skolsköterska lämna uppgiften till den övriga elevhälsan eller till den särskilda elevstödande verksamheten i övrigt, till exempel rektor eller en lärare under förutsättning att parterna finns inom samma myndighet.

Organisation

I hälso- och sjukvårdslagen regleras ledningsansvaret för hälso- och sjukvård.

Tillsynsmyndighet för EMI är inspektionen för vård och omsorg, IVO.

Vårdgivare

Huvudman för EMI är Södertälje kommun. Till verksamheten räknas skolläkare och skolsköterskor inom kommunal regi. Inom Södertälje kommun är det utbildningsnämnden och kommundelsnämnderna som ansvarar för den skolverksamhet som bedrivs kommunalt och är därmed vårdgivarens representant för EMI.

Vårdgivaren ansvarar för att utse en verksamhetschef som svarar för elevhälsans hälso-och sjukvårdsverksamhet.

Verksamhetschef

Verksamhetschefen tillhör resurscentrum. Det är den person som såväl tillsynsmyndighet som elever, föräldrar och personal kan vända sig till när det gäller frågor om verksamheten.

Verksamhetschefen är Lex Maria ansvarig.

Verksamhetschefen ansvarar för att upprätthålla, vidmakthålla och utveckla ett kvalitetssystem och har det samlade ledningsansvaret. Ansvarar även för att säkerhetsställa att sjuksköterskorna och skolläkaren i hälso- och sjukvårdsfrågor följer de regler och riktlinjer som finns samt ansvarar för avvikelshantering.

Skolsköterskor

Skolsköterskorna är anställda på varje enhet, rektor är närmaste chef. Skolsköterskan ansvarar för verksamheten på sin egen enhet och arbetar under eget yrkesansvar. Elevantalet per skolsköterska varierar mellan 353 och 730 elever per heltidstjänst på grundskolan och på gymnasiet är elevantalet per skolsköterska mellan 66 och 491 elever per heltidstjänst.

Skolsköterskan ska ha svensk sjuksköterskelegitimation och ska ha en specialistsjuksköterskeutbildning med inriktning mot hälso- och sjukvård för barn och ungdomar, distriktssköterska, eller skolsköterska. Ovanstående utbildning krävs för att få ordinera vaccinationer inom allmänna vaccinationsprogrammet, men även för att besitta kompetensen att bedriva ett evidensbaserat hälsofrämjande, förebyggande och åtgärdande arbete.

Skolläkarna

Skolläkarna är anställda på resurscentrum med verksamhetschef för EMI som närmsta chef. De arbetar under ett eget medicinskt yrkesansvar och i enlighet med uppdragsbeskrivning.

Uppdraget är fördelat på respektive skolas behov och elevantal.

Skolläkaren ska vara legitimerad läkare och bör ha specialistutbildning i barn- och ungdomsmedicin, barn-och ungdomspsykiatri, allmänmedicin och/eller skolhälsovård.

Skolsköterskor för nyanlända

Två skolsköterskor är anställda på resurscentrum med verksamhetschef EMI som närmsta chef. De arbetar mot nyanlända och träffar alla nyanlända som börjar i kommunens skolor. Detta sker ute på skolorna eller på resurscentrum.

Systemadministratör

Under införande av nytt journalsystem har en projektledare varit ansvarig. Det kommer att utbildas flera systemadministratörer för systemet.

Verksamhetens innehåll

Verksamheten har ett hälsofrämjande perspektiv som lyfts fram vid varje enskilt möte med elev eller vårdnadshavare. Personcentrerat synsätt skall genomsyra vår verksamhet vilket förutsätter att eleven och/eller dess vårdnadshavare betraktas som en person som är expert på sin upplevelse och vardag med respekt för dennes önskemål, värderingar och behov.

Personcentrerad vård beaktar elevens unika behov och ger skolsköterskan resurser för att uppnå önskat resultat.

Hälsobesök

Alla barn och ungdomar erbjuds hälsobesök för att stärka elevernas självkänsla och främja hälsosamma levnadsvanor. Ett prioriterat område är att förebygga, tidigt identifiera och motverka stress och psykisk ohälsa.

Hälsobesök ska erbjudas i enlighet med Södertälje kommuns basprogram

- Åk 1 hälsosamtal och hälsoundersökning tillsammans med förälder/föräldrar
- Hälsosamtal och hälsoundersökning i skolår 4, 7 och gy åk 1, samt begränsad hälsoundersökning i åk 2.
- Skolläkarbesök erbjuds vid behov
- Bevakningselever följs regelbundet enligt lokala riktlinjer

Vaccinationer

Vaccinationer erbjuds och utförs enligt det nationella vaccinationsprogrammet. Kompletterande vaccinationer erbjuds till barn upp till 18 års ålder som inte har vaccinerats i enlighet med vaccinationsprogrammet.

Mottagande av nyanlända elever.

Riktade insatser till nyanlända elever enligt lokala riktlinjer.

Mottagningsarbete

EMI ska vara tillgänglig så elever vid behov kan anlita elevhälsan för enkla sjukvårdsinsatser, rådgivning och stöd i psykosociala frågor.

Dokumentation och journalhantering

Skolsköterskan och skolläkaren har enligt lag skyldighet att dokumentera alla insatser som genomförs. Dokumentationen är basen för uppföljning, utvärdering och kvalitetssäkring. Syftet är att bidra till en god och säker vård. Journalföring och hantering av journaler styrs detaljerat av lagar och föreskrifter.

Elever i behov av särskilt stöd

Psykisk ohälsa, neuropsykiatriska svårigheter, långvarig el kronisk sjukdom är tillstånd som kräver tidiga insatser för att främja barnets framtida hälsa och utveckling.

EMI ska arbeta för att elever med funktionsnedsättning får adekvat stöd och vara en länk mellan pedagoger och andra externa instanser.

EMI ska tillsammans med övriga kompetenser inom elevhälsan medverka vid utredningar. Medicinsk studie- och yrkesvägledning skall ges vid behov.

Arbetsmiljö

EMI ska uppmärksamma brister i skolans fysiska- och psykosociala miljö och arbeta olycksfallsförebyggande.

Genom olycksfallsregistrering, deltagande i allergironder, skyddsronder och likabehandlingsarbete kan skolsköterskan tillsammans med övrig personal främja stödande och trygga miljöer.

EMI ska medverka till trygga övergångar vid studie/skolbyten.

Hälsofrämjande undervisning

EMI bidrar med medicinsk och hälsofrämjande kompetens. Samverkan med den pedagogiska personalen är viktig. Att främja hälsa är en gemensam uppgift för all skolpersonal. EMI arbetar med hälsofrämjande undervisning på individ, grupp och organisationsnivå.

Elevhälsoteamsarbete

EMI deltar i möten och konferenser tillsammans med övriga deltagare i elevhälsoteamet. De tillför medicinsk kompetens och omvårdnadskompetens som ett stöd i det pedagogiska arbetet och i den övergripande planeringen av elevhälsans arbete.

Samarbete med verksamheter utanför skolan

EMI samverkar med externa aktörer så som till exempel socialtjänst, barn och ungdomspsykiatri, barnhälsovården, annan hälso- och sjukvård utifrån elevens ålder och behov.

Kvalitetsuppföljning

EMI deltar i det systematiska kvalitetsarbetet för att identifiera prioriterade områden, säkerhetsställa och utveckla verksamheten.

Övrigt

I övrigt förväntas all personal i EMI delta på

- EMI konferenser.
- fortbildningsdagar som organiserats via EMI.
- arbetsgrupper kring utvecklingsarbete

Utvecklingsområden 2018/2019

Struktur	Process	Utvärderas
Digitalt avvikelssystem	Påbörja process att införa digitalt avvikelssystem för bättre patientsäkerhet	Juni -19
Nytt journalsystem	Införande av journalsystem Prorenata med första utbildning 16 eller 17/8	Kontinuerligt under läsåret
Dokumentation	Upprätta tydliga gemensamma riktlinjer utifrån behovsinventering Kollegial journalgranskning åk 4 samtliga skolor	På börjas vid införandet av nytt journalsystem och kommer utvärderas Juni -19 Genomförs under läsåret och utvärderas senast juni -19
Digital hälsoenkät	Införande av hälsoenkät i nya journalsystemet i åk 4, 7 och gymnasiet.	Juni - 19

Hospitera på annan skolsköterskemottagning	Ökad inblick och förståelse för kollegors arbete. Ge feedback på utvecklingsområden.	Juni-19
Kvalitetsmått	Påbörja att kvalitetssäkra EMI med hjälp av kvalitetsmått inom områdena: <ul style="list-style-type: none"> • verksamhetsansvar • personalresurser • lokaler och utrustning • verksamhetens arbete • Elevernas inlärningsmiljö/EMI's arbete i elevhälsoteam 	Jämföra föregående års kvalitetsrapport sept-19
Metodbok	Revidera rutiner som identifierats genom kvalitetsmålen.	Juni -19
Skolsköterskans profession	Genom genomgång av ”Kompetens beskrivning för skolsköterska inom elevhälsans medicinska insats, EMI”	Juni - 19
Statistik	Besluta om prioriterade områden för att följa långsiktigt. Görs i september	Juni-19
NPF-remitter	Skolläkarna börjar följa upp NPF-remitter i första hand för sin egen kvalitetssäkring.	Juni -19
Utbildning	Inventering av utbildningsbehov samt rutiner för hur aktuella forskningsresultat delges kollegialt.	Kontinuerligt vid varje EMI-konferens samt juni -19
Uppdrag	Tydliggöra skolläkarens uppdragsbeskrivning	Juni -19

Rapport | 2018-10-15

Verksamhets och kvalitetsrapport

Elevhälsans medicinska insats 2017/2018

Anna Appelgren
Verksamhetschef elevhälsans medicinska insats
EMI
Telefon (direkt): 08-52302534
E-post: anna.appelgren@sodertalje.se

Innehållsförteckning

Inledning	3
Systematiskt kvalitetsarbete inom Elevhälsans medicinska insats	3
Styrdokument	4
Verksamhetsansvar och personal resurser	4
Ansvarsfördelning	4
Kompetens	5
Personalresurser	5
Kompetensutveckling	6
Utbildning	7
Lokaler och utrustning	7
Verksamhetens arbete	8
Metodbok	8
Dokumentation och kvalitetsutveckling	8
Hälsobesök/Hälsofrämjande arbete	9
Skolläkarmottagning	9
Skolsköterskor för nyanlända	10
Vaccinationer	10
Öppen mottagning	11
Remisser	11
Patientsäkerhet	12
Elevernas inlärningsmiljö/ EMI´s arbete i elevhälsa	13
Elevhälsoteam	13
Hälsofrämjande	13
Särskilt stöd	14
Samverkan	14
Kvalitets/Utvecklingsområden som genomförts under läsåret 2017/2018	14
Slutord	16

Bilagor:

Bilaga 1 verksamhetsplan för 2018/2019

Bilaga 2 Sammanställning av kvalitetsmått

Bilaga 3 Resursfördelning skolsköterskor

Bilaga 4 Antal Hälsobesök

Bilaga 5 Antal Vaccinationer

Bilaga 6 Skolsköterskans hälsofrämjande, förebyggande och åtgärdande arbete

Inledning

Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. För elevhälsans medicinska insats, EMI, ska det finnas skolsköterska och skolläkare. Eleverna ska erbjudas minst tre hälsobesök i grundskolan och minst ett i gymnasieskolan samt ges möjlighet till enklare sjukvårdsinsatser.

Målsättning för verksamheten är att främja elevernas lärande, utveckling och hälsa. Skolsköterskor och skolläkare ska företräda eleverna i skolan och lyfta fram barnperspektivet. Verksamheten ska ha ett hälsofrämjande och förebyggande perspektiv i kontakter med eleverna och i arbetet med att skapa stödjande miljöer och relationer inom skolan. Elevernas utveckling mot skolans mål ska stödjas.

Elevhälsans medicinska insatser, EMI, är en del av hälso- och sjukvården och omfattas av det regelsystemet. I enlighet med SOSFS (2011:9) finns det ett ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete som ligger till grund för vårt arbete.

Systematiskt kvalitetsarbete inom Elevhälsans medicinska insats (EMI)

Patientsäkerhetslagen, Socialstyrelsen och Skolverket reglerar det systematiska kvalitetsarbetet som ska bedrivas inom verksamheten. För att kunna stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål är ett systematiskt kvalitetsarbete inom EMI viktigt för att:

- säkerställa, utvärdera och utveckla kvaliteten på verksamheten
- bedriva kontinuerligt och systematiskt förbättringsarbete
- tydliggöra verksamheten med hjälp av mått, fastställda utifrån ledningssystem

Professionsföreningarna Riksföreningen för Skolsköterskor och Svenska Skolläkarföreningen har gemensamt tagit fram ”Kvalitetsmått för elevhälsans medicinska insats” som vi från och med i år kommer att använda i det lokala kvalitetsarbetet.

Kvalitetsmåttan fokuserar på fem olika områden:

- Verksamhetsansvar
- Personalresurser
- Lokaler och utrustning
- Verksamhetens arbete
- Elevernas inlärningsmiljö/EMI:s arbete i elevhälsan

De två första områdena, verksamhetsansvar och personalresurser sammanställs av verksamhetschef EMI. För att sammanställa de tre sistnämnda områdena rapporterar skolsköterskorna i verksamhets och kvalitetsrapporten sina svar.

Ett nationellt kvalitetsregister för elevhälsans medicinska insats (EMQ) är under uppbyggnad och utveckling för att kunna följa skolbarns hälsa nationellt. EMI i Södertälje kommun planerar att ansluta sig när detta är möjligt. Hälsoenkäterna i

basprogrammet som kommer att tas i bruk under läsåret 2018/2019 har anpassats så att de frågor som i framtiden ska registreras i EMQ ingår.

Styrdokument

Styrdokument som EMI har att förhålla sig till är:

- Arbetsmiljölagen
- Arkivlagen
- Diskrimineringslagen
- Föräldrabalken
- Förvaltningslagen
- Hälso- och sjukvårdslagen
- Lagen om hälsodataregister
- Lagen om register över nationella vaccinationsprogram
- Offentlighets- och sekretesslag
- Patientlagen
- Patientskadelagen
- Patientsäkerhetslagen
- GDPR
- Skollagen
- Smittskyddslagen
- Socialtjänstlagen
- Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd
- Vägledning för Elevhälsan
- Vår lokala metodbok innehåller de processer som finns i vår verksamhet samt de aktiviteter, rutiner och riktlinjer som ska följas.

Verksamhetsansvar

Ansvarsfördelning

Huvudman för EMI är Södertälje kommun. Utbildningsnämnden och kommundelsnämnderna har det övergripande politiska ansvaret.

Skolsköterskorna är anställda på respektive skola med rektor som närmsta chef. Skolläkarna och skolsköterskor för nyanlända har verksamhetschefen EMI som närmsta chef.

Verksamhetschef

Inom all hälso- och sjukvård ska det finnas en verksamhetschef som ansvarar för verksamheten och har det samlade ledningsansvaret.

Verksamhetschef för EMI är Anna Appelgren. Verksamhetschefen är ansvarig för ledningssystemet för systematiskt kvalitetsarbete i vilket avvikelshantering, upprättande av verksamhetsplan, verksamhetsberättelse och patientsäkerhetsberättelse ingår. Ansvaret att anmäla enligt Lex Maria ligger också på verksamhetschefen EMI.

Skolsköterska

Skolsköterskan utgör medicinsk – och omvårdnadskompetens i elevhälsan. Skolsköterskan har tillsammans med skolläkaren ansvar för verksamheten på den enskilda skolan och utför sina arbetsuppgifter under eget yrkesansvar. Det är skolsköterskans ansvar att rapportera till verksamhetschefen när kvaliteten i verksamheten inte beaktas eller tillgodoses.

Skolläkaren

Skolläkaren utgör den medicinska kompetensen i elevhälsan. Skolläkaren ansvarar för verksamheten på den enskilda skolan tillsammans med skolsköterskan och utför sina arbetsuppgifter under ett eget yrkesansvar. Skolläkaren ansvarar för att ge stöd till elevhälsan och skolorna i medicinska frågor.

Det är skolläkarens ansvar att rapportera till verksamhetschefen i det fall kvaliteten i verksamheten inte kan beaktas eller tillgodoses.

Anmälan enligt socialtjänstlagen görs oftast via elevhälsoteamet på skolorna med rektor som ansvarig. EMI har rutin på hur en anmälan ska gå till i vår metodbok.

Kompetens

Skolsköterska

Skolsköterskans kompetens omfattar kunskap i att förebygga hälso- och sjukdomsproblem liksom kunskap i hälsofrämjande arbete i den fysiska, psykiska och sociala miljön. Omvårdnadskompetens innebär att utifrån en helhetssyn på människans fysiska, psykiska, sociala och andliga behov hjälpa individer, familjer och grupper att förebygga, identifiera och behandla hälso- och sjukdomsproblem. Kompetensen för skolsköterskor omfattar förmåga att bedöma, planera och genomföra åtgärder som främjar hälsa. Skolsköterskan har en grundutbildning till sjuksköterska och är därefter vidareutbildade till barnsjuksköterska, distriktsjuksköterska eller skolsköterska. Samtliga skolsköterskor har vidareutbildning som distriktsköterska eller barnsjuksköterska.

Skolläkare

Skolläkarens medicinska kompetens innefattar kunskap på naturvetenskaplig grund om barn och ungdomars utveckling och växande samt kunskap i diagnostisering och behandling av deras sjukdomar. Kompetensen omfattar kunskap i att förebygga hälso- och sjukdomsproblem liksom i hälsofrämjande arbete i den fysiska, psykiska och sociala miljön. Skolläkaren kan tidigt identifiera medicinska behov hos eleven och ge adekvat hjälp. Skolläkarna är specialister i allmänmedicin.

Personalresurser

Skolsköterskorna är anställda av rektor som också är skolsköterskans administrativa chef med ansvar över skolsköterskans anställning, lokal och utrustning. 2 skolsköterskor är anställda centralt med verksamhetschefen för EMI som närmsta chef. Deras uppdrag är riktat mot nyanlända och en del av den omfattande administrationen kring det.

I kommunen finns 28 skolsköterskor varav 14 har uppehållstjänst och 14 har semestertjänst. Antal elever, tjänstgöringsgrad och antal/elever/heltid grundar sig på hur det såg ut 20180630.

Antalet elever som varje skolsköterska ansvarar för varierar och har för en heltidsskolsköterska varierat mellan 353-703 stycken elever i grundskolan. Gymnasieskolan har mycket bra bemanning för att klara sitt uppdrag. Se bilaga 3.

Enligt ledningssystemet som antogs i utbildningsnämnden/kommundelsnämnderna november/december 2016 skall en skolsköterska ha ansvar för högst 550 elever. Men det skall tas hänsyn till inte bara elevantal och områdets socioekonomiskakarakteristik, utan även antalet nyinvandrade, antalet särskoleelever och eventuella små undervisningsgrupper. Rekommendation på elevantal per skolsköterska från professionsföreningen ”Skolsköterskeföreningen” är 400 elever på en heltid.

Nya skolsköterskor under året anställdes på Eneskolan, Lina grundskola, Fornbackaskolan, Oxbackskolan, Brunnsängsskolan och Ronnaskolan. Två byten kommer ske till hösten 2018 då Wasaskolan och Eneskolans skolsköterskor har sagt upp sig.

5 av skolsköterskorna skriver att resurserna inte räcker till och skulle de inte få hjälp med inskrivningssamtalen för nyanlända skulle de inte hinna med basprogrammet. Någon skriver att tiden för att arbeta förebyggande i klass inte hinns med.

Kompetensutveckling

Hälso- och sjukvårdspersonalen ska utföra sitt arbete i enlighet med vetenskap och beprövad erfarenhet (6 kap 1 § PSL).

Det är viktigt att komma ihåg att var och en som tillhör hälso-och sjukvårdspersonalen är ansvarig för hur de egna arbetsuppgifterna fullgörs(6 kap 2§ PSL).

Handledning

Handledning erbjuds alla sköterskor. 8 stycken har gått detta läsår men till nästa bildas en grupp till på 8 st. De som inte går uppger att de inte känner att de behöver eller att rektor inte alltid förstår behovet.

EMI-Konferenser

Elevhälsans medicinska insats har haft regelbundna endagsträffar med skolsköterskorna en gång varje månad. Mycket av vår tid går till att implementera nya rutiner och diskutera kring dessa. Skolsköterskorna har träffats i små grupper och diskuterat ämnen som är aktuella. Exempel på ämnen som tagits upp:

- Skolläkaren har haft föreläsning om vaccin, tillväxt och ryggmätningar
- Hedersförtryck – utbildning från länsstyrelsen
- Missbruk i familjer
- Information om pulsträning från Torekällgymnasiet
- HLR-utbildning
- Genomgång av metabok

På konferenserna har vi haft besök av olika verksamheter i och utanför kommunen som vi samarbetar med:

- Birka läkarcenter
- Vårdcentralen Wasa Capiro
- Barn och ungdomspsykiatri, BUP i Södertälje
- Barnhuset, Södertälje
- Hörselpedagog, Södertälje kommun
- Information ansvarig för BBIC inom socialtjänsten
- Första linjens psykiatri, barnläkarmottagningen, PHB
- Ungdomsmottagningen, Södertälje

Utbildning

Då skolsköterskorna är anställda av rektor är det denna som godkänner vilka utbildningar som skolsköterskan får gå på. Följande utbildningar har alla eller delar av skolsköterskegruppen varit på.

- 4 halvdagar kommunövergripande EHT-arbete med föreläsningar om elevhälsoarbete
- Två skolsköterskor har varit på fick en inspirationsföreläsning från ” Brännpunkt” under 1 dag, kring övervikt och fetma
- Två skolsköterskor har varit på utbildningar kring psykisk ohälsa och kring diagnoser inom neuropsykiatri
- 15 skolsköterskor var på skolsköterskekongressen som var i Stockholm
- Utbildning i hörselscreening för nyanställda skolsköterskor
- 5 skolsköterskor gick ”Introduktionsutbildning för nyanställda skolsköterskor ”
- 6 skolsköterskor var på föreläsning av Anders Hansen, Hjärnstark
- 4 skolsköterskor gick utbildning i ”Fysisk aktivitet som behandling för barn – och ungdom.
- 1 skolsköterska gick HLR-instruktörsutbildning
- Skolläkaren var på ” skolläkardagarna ” i Malmö.
- Skolläkaren och en skolsköterska för nyanlända deltog i ”Vaccinationsdagen ” hos Folkhälsomyndigheten.
- Skolsköterkorna för nyanlända ingår i ett nätverk för södra Stockholm som träffas 3 ggr/termin
- Verksamhetschefen EMI deltar regelbundet i nätverksträffar med verksamhetschefer från andra kommuner

Lokaler och utrustning

Varje skolsköterska har fyllt i ett dokument för egenkontroll kring olika frågeställningar gällande medicinsk teknisk utrustning, läkemedel, riskavfall, kylvaror och journalarkiv. Det framkom att flera av mottagningarna ej hade rätt typ av arkivskåp och att flera kylskåp inte höll rätt temperatur(+2-+8). Det var dessutom vanliga kylskåp. Rektorerna fick information och ombads åtgärda så att rätt utrustning fanns på deras mottagning. Detta har nu åtgärdats på alla skolor och skall vara på plats senast under hösten 2018.

På den mottagning som saknar diskbänk med rinnande varmt eller kallt vatten pågår ett arbete där diskbänken är beviljad och arbete pågår kring var den skall installeras.

3 av 24 mottagningar uppgav att det är lyhört och inte tillfredställande ljudisolerat. Samtal på skolsköterskemottagningen lyder under HSL, varför detta behöver åtgärdas. Rektor på dessa skolor kommer informeras.

Städningen har under året inte följt de direktiv som gäller på grund av en upphandling där skolsköterskemottagningarna glömdes bort. Direktiven är att städning ska ske varje dag som skolsköterskan är på skolan. Ny upphandling pågår och frågan har dryftats med ansvariga för upphandlingen så att det inte glöms bort igen.

Verksamhetens arbete

Socialstyrelsen anger hur verksamheten ska ges stöd för tillämpning av föreskrifter och de allmänna råden(SOFS, 2011:9, SFS 201:659). Krav på dokumentation regleras bland annat i socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (HSLF-FS 2016:40) om journalföring och behandling av personuppgifter i hälso- och sjukvården.

Metodbok

Metodboken är ett verktyg och hjälpmedel för skolsköterskor och skolläkare i deras dagliga arbete. I metodboken finns processer, aktiviteter och rutiner som styr elevhälsans medicinska insats, EMI, i Södertälje kommun. Dessa är framtagna för att en hög patientsäkerhet och god kvalitet ska finnas för eleverna i Södertäljes kommun. Skolsköterskorna och skolläkarna ska återkoppla till verksamhetschef EMI om det framkommer att rutiner är otydliga och behöver förtydligas eller förändras. En gång per år granskas materialet av all EMI personal för att alla ska ha god kunskap var de hittar de riktlinjer och rutiner som ska följas. Metodboken är ett levande dokument och rutiner tas fram under läsåret när olika kapitel ska uppdateras.

Dokumentation och kvalitetsutveckling

Dokumentation sker i digitala journaler som under året varit J4. I augusti 2018 införs ett nytt system, Prorenata. Nyanställd personal får utbildning innan de börjar med dokumentation.

I skolsköterskans och skolläkarens arbete ingår mycket dokumentation då allt skall journalföras. Övrigt administrativt är bland annat journalhantering, rekvisering av journaler, skicka journaler och skicka remisser. Journalgenomgång skall göras vid hälsobesök och vaccination för att säkra att hälsobesök, uppföljningar och vaccinationer är gjorda enligt basprogram.

Skolsköterskor och skolläkaren ska medverka i kvalitetsarbetet genom att delta fortlöpande i arbete för att utveckla och säkra kvalitet. Vid läsårets slut lämnar skolsköterskorna en verksamhets/ kvalitetsrapport till verksamhetschefen EMI och kopia till rektor. Alla grundskolor och gymnasieskolor har lämnat in sina skolors underlag detta läsår. Verksamhetschefen sammanställer därefter informationen.

Hälsobesök

Skolsköterskan erbjuder varje elev hälsobesök vilka innefattar allmänna hälsoundersökningar samt stödjer och medverkar till att elever utvecklar hälsosamma levnadsvanor. Hälsobesök erbjuds i åk 1, åk 2, åk 4, åk 7 och åk 1 gymnasiet. Vid hälsobesöken genomförs hälsosamtal och undersökningar utifrån vårt basprogram. Vid hälsobesöken i skolår 4, 7 samt åk 1 på gymnasiet används hälsoenkäter. En del av resultatet från hälsoenkäterna kan sammanställas och statistiken kan användas som underlag för återkoppling på klass-, skola och kommunnivå. De flesta skolsköterskorna har återkopplat statistik från hälsosamtalen till rektor. Ibland även till EHT och berörd pedagog.

Hälsosamtalen har en stödjande och hälsofrämjande inriktning med utgångspunkt från den enskilda individen. En avsikt är att få eleven att se samband mellan eventuella hälsoproblem och den egna livssituationen samt hur det påverkar skolprestationen. Skola och vårdnadshavare samarbetar kring dessa frågor. Läkarundersökning sker utifrån behov.

Skolsköterskan kallar och följer upp de elever som skolsköterskan och/eller skolläkaren bedömer är i behov av extra kontroller utifrån deras individuella hälsoutveckling och hälsostatus, så kallade bevakningselever. Antalet bevakningselever och därmed antalet planerade besök varierar stort mellan skolorna i kommunen.

Alla elever i de årskurser som har hälsobesök har erbjudits och nedan visas hur många % som kommit. På många av skolorna är den 100 %. Anledningar till att elever ej haft hälsobesök kan vara att vårdnadshavare avböjer, elev avböjer, journal från föregående skola har ej inkommit, nyanländ elev som har samtal med annan skolsköterska. Bilaga 4

Hälsobesök	Måluppfyllelse i hela kommunen
Åk 1	96,5 %
Åk 4	98,3 %
Åk 7	96,5 %
Åk 1 gymnasiet	95,7 %

Skolläkarmottagning

Skolläkarna har haft 1191 inbokade besök med elever och vårdnadshavare ute på skolorna. Statistiken är inte tillförlitlig och det är därmed fler elever med föräldrar som träffat skolläkarna. De främsta orsakerna till att elever kommer till skolläkaren är remiss inför neuropsykiatriskutredning, tillväxtkontroller, ryggkontroller, medicinska intyg till särskolan och skolfrånvaro. Skolsköterskorna konsulterar skolläkarna vid medicinska frågor och när de önskar vaccinationsbedömningar.

Skolläkarna har varit med på elevhälsoteam på vissa skolor och har också fått i uppdrag av verksamhetschef att hålla utbildning i specifika områden som skolios, vaccinationer och tillväxt.

Skolsköterskor för nyanlända

Under låsåret 2017/2018 har de centralt anställda skolsköterskorna för nyanlända arbetat mot grundskolorna. Wendela Hebbe gymnasiet har haft en egen skolsköterska med uppdrag mot de nyanlända eleverna. Från och med hösten 2018 kommer språkinstruktionen ligga på

Morabergs studiecenter och skolsköterskorna för nyanlända som arbetar centralt kommer att ta över inskrivningssamtalet.

Skolsköterskorna för nyanlända har utfört hälsobesök inklusive längd, vikt, syn och hörselundersökning, remisser till provtagningar, uppföljningar och vaccinationer. De har även informerat om svensk sjukvård och tandvård. Skolläkartid har även erbjudits om det funnits behov för det. Många av eleverna har erbjudits komplettering av vaccin. När det gäller gymnasiet har ansvarig skolsköterska planerat in vaccinationer och när det gäller grundskoleelever så har skolsköterskan på den skola eleven går på ansvar för att detta görs.

Många av eleverna har svåra trauman bakom sig. På språkinstruktionen är vanliga besöksorsaker på den öppna mottagningen hos skolsköterskan: huvudvärk, undervikt, psykisk ohälsa och sömnproblem. Skolsköterskan på språkinstruktionen har samarbetat i elevhälsoteam med elevernas lärande och psykiska mående.

Skolsköterskorna för grundskolan får anpassa sig mycket efter hur den ordinarie skolsköterskan arbetar. Ett fåtal skolor har haft lokaler i närheten av skolsköterskemottagningen som de har kunnat utföra sina mottagningar i. Därför köptes höstterminen 2017 material in till resurscentrum så att mottagande även kunde ske där. Detta har underlättat arbetet med hälsobesöken.

Under läsåret har skolsköterskorna för grundskolan haft vissa andra uppgifter. Den ena har haft utbildning i psykisk ohälsa för personal och under vårterminen har den andra varit projektledare vid införandet av vårt nya journalsystem Prorenata.

Vaccinationer

Vaccinationer av elever erbjuds enligt det allmänna vaccinationsprogrammet till alla elever som går i Södertälje kommuns skolor. Vi har dessutom skyldighet att kompletteringsvaccinera elever upp till 18 års ålder. Vaccination mot mässling, påssjuka och röda hund, MPR, erbjuds åk 1 elever som en andra dos. Det är god tackning i kommunen där de allra flesta föräldrar tackar ja som ska ha, I den statistik som finns så är det antal givna doser i åk 1 som redovisas. Många av våra elever har redan i sitt hemland fått två doser av detta vaccin och därmed är vaccinationstäckningen högre än det som redovisas.

När det gäller vaccination mot HPV så är det 90 % av föräldrarna som tackar ja. Det framgår inte vad orsaken är när de tackar nej. Dock erbjuder vi de elever som tackar nej åter vid hälsobesöken i åk 7 och åk 1 på gymnasiet då de kan ha ändrat sig.

I åk 8 erbjuds booster dos av stelkramp, difteri och kikhosta, dTp. Där ligger täckningsgraden på 93 % och även här försvåras möjligheten att räkna ut korrekt täckningsgrad för vaccination genom att många elever följer egna vaccinationsprogram. Wasaskolans årsk 8 har inte vaccinerats under läsåret men kommer erbjudas vaccination under hösten 2018.

Många kompletteringsvaccinationer har gjorts både på grundskolan och gymnasieskolan.

Många nyanlända elever behöver flera vaccinationer för att komma i fas med det svenska vaccinationsprogrammet. Nästa läsåret kommer statistik på hur många elever som är vaccinerade med 2 doser MPR i åk 1 och hur många elever i åk 9 som fått 4-5 doser stelkramp, difteri och kikhosta att redovisas. Bilaga 5.

Öppen mottagning

Till den öppna mottagningen kan elever söka utan tidsbeställning för enklare sjukvårdinsatser, bedömning, behandling, samt rådgivning och stöd i psykosociala frågor/svårigheter. Skolsköterskan gör dagligen många medicinska bedömningar samt ger hjälp till egenvård. Mottagningsverksamheten för elevhälsans medicinska insats är en del i det generellt förebyggande och hälsofrämjande arbetet. Det är viktigt att hålla isär den uppgiften från primärvårdens uppdrag.

Hur tillgänglig skolsköterskan är för att ha öppen mottagning beror troligen på hur mycket tid skolsköterskan har på skolan, hur ofta hon är där och hur stor möjlighet hon har att vara delaktig i skolans arbete och därmed kan skapa relationer med eleverna. Alla skolsköterskor har öppen mottagning men olika mycket beroende på ovanstående förklaringar.

Remisser

Nedan redovisas några remisser skolorna har skrivit och vart de gått. Inom parentes redovisas föregående års antal remisser för jämförelse. Skolläkarna skriver alltid remiss när det gäller utredning för neuropsykiatrisk utredning.

Skola	NP-remisser	BUP+PHB	Logoped	Totalt antal remisser
Blombackaskolan	5	11	12	87 (62)
Brunnsängsskolan	10	16	15	109 (62)
Hovsjöskolan	4	16	24	78 (62)
Hölöskolan	9	7	21	72 (45)
Igelsta grundsk.	5	6	3	27 (38)
Eneskolan/Tavesta	16	27	16	103 (91)
Fornbackaskolan	9	11	2	37 (23)
Lina grundskola	3	5	12	56 (24)
Mölnboskolan	1	1	7	18 (20)
Oxbackaskolan	11	7	10	55 (46)
Pershagenskolan	8	7	9	75 (25)
Ronnaskolan	1	3	9	56 (20)
Rosenborgskolan	9	14	20	67 (35)
Soldalaskolan	9	13	21	86 (51)
Stålhamraskolan	6	10	10	51 (33)

Vallaskolan	2	4	7	30 (12)
Wasaskolan	1	11	6	58 (41)
Morabergsstudiecenter	-	11	2	34 (59)
Wendela Hebbe gymnasiet	6	23	3	65 (82)
Täljegymnasiet	-	12	4	35 (49)
Torekällgymnasiet	-	-	1	9 (4)
Foucaultgymnasiet	-	-	-	19 (6)
Totalt	115 (176)	215 (119)	214 (195)	1227 (890)

Antal remisser som skickats från EMI har ökat markant sedan föregående läsår. En av förklaringarna till detta är att under detta läsår har inte någon skolsköterskemottagning stått tom någon längre period. Något som är värt att notera är att remisserna till rena ADHD- utredningar har minskat från 176 till 115 stycken. En rejäl ökning har dock skett när det gäller remisser till BUP och PHB. Detta är något som verksamhetschefen och skolläkarna behöver titta närmare på för att se vad denna ökning kan bero på.

Patientsäkerhet

Patientsäkerhetsarbetet pågår under hela läsåret och avvikelser sammanställs, analysers och åtgärdas. Verksamhetschefen för EMI gör verksamhetsbesök ute på skolorna. Dokumentation angående rutiner, lokaler och dokumentation kvalitetssäkras. I och med journalgenomgång föregående år har skolsköterskorna blivit mer medvetna om att skriva avvikelser för att kunna säkra upp med rutiner. Det har skrivits 81 avvikelser under läsåret som innefattar bland annat uteblivna vaccinationer, hälsobesök och uppföljningar som inte upptäcktes förra läsåret. Många av dem är dock från andra vårdgivare där vi fått åtgärda avvikelserna. Patientsäkerhetsberättelse sammanställs för varje kalenderår och ska vara klar senast första mars nästföljande år.

Skolsköterskorna ser följande patientsäkerhetsrisker:

- Överföring av persondata från skolplatsen. Speciellt elever med tillfälliga personnummer då det vid byte av skola och byter personnummer
- Elever med skyddad i identitet som har pappersjournal
- Bristande rutinerna för information till skolsköterskan om elever som flyttar in och ut
- Resursen/tiden som skolsköterska räcker inte till för att följa upp elever och därmed riskeras vårdskada uppstå

Elevernas inlärningsmiljö/EMI` s arbete i elevhälsan

Skolsköterskorna är delaktiga i elevhälsoteamet(EHT)på skolan och som träffas en gång i veckan på de flesta skolorna. Skolläkarna deltar sällan men önskvärt är att de skulle kunna vara med 1 gång i veckan eller vid behov.

Elevhälsoteam

Elevhälsans uppdrag att arbeta hälsofrämjande innebär att i skolan skapa miljöer som främjar hälsa och undanröjer orsaker till ohälsa t.ex. kan detta ske genom värdegrundsarbete, arbete mot mobbing och kränkning. Hälsofrämjande insatser riktar sig till alla elever. Elevhälsans uppdrag att arbeta förebyggande innebär att tidigt upptäcka tecken på ohälsa eller hinder för inläring och snabbt vidta åtgärder. Det förebyggande arbetet riktar sig till särskilda elever/grupper där det finns specifika svårigheter.

Skolsköterskorna upplever i stort att deras kompetens tas tillvara i elevhälsoarbetet men att den skulle kunna användas ännu mer än vad den gör idag när det gäller bland annat frånvaro och måluppfyllelse. Det pågår ett utvecklingsarbete kring elevhälsa i kommunen för att arbeta mer hälsofrämjande och förebyggande i skolornas elevhälsoteam.

Hälsofrämjande arbete

Elevhälsans medicinska insats (EMI) ska arbeta med hälsouppllysning på olika nivåer, individuellt, på gruppnivå och generell nivå.

Via hälsobesöken kan EMI identifiera och förebygga hälsorisker och vid behov motivera till förändrade levnadsvanor. EMI ska medvetande göra vikten av egenvård och stärka elevens självkänsla. Vidare kan EMI via hälsouppllysning/hälsoundervisning öka elevernas kunskap och medvetenhet om risk och friskfaktorer samt hur de påverkar hälsan.

Individnivå

Vid hälsobesöken arbetar skolsköterskorna hälsofrämjande utifrån livsstilsfaktorer och arbetar aktivt med att främja psykisk ohälsa och förebygga psykisk ohälsa. Detta sker även vid uppföljningar, under den öppna mottagningen och när de på andra sätt möter elever och föräldrar. Hälsoenkäter som fyllts i av elever och föräldrar ligger till grund för hälsosamtalet.

Gruppnivå

Det ser mycket olika ut på skolorna hur aktiva skolsköterskorna varit i det hälsofrämjande arbetet som ligger utan för hälsobesöket och styrs främst av resurser.

På flera skolor har skolsköterskan börjat med hälsoundervisning i klass och det som kan tas upp då är till exempel pubertet, kost, fysisk aktivitet, sömn, skärmtid och stress.

Ett fåtal skolsköterskor har samarbete med idrottslärare till exempel när det gäller HLR – utbildning.

Generellnivå

Här kan EMI arbeta för en stödjande och god arbetsmiljö på skolan genom att informera om risker i klassrum och skolgårdar. Ett fåtal skolsköterskor är med på allergirond och skyddsron. Arbetet i elevhälsoteamen sker också på generell nivå genom att bygga stödjande miljöer och relationer i skolan.

När det gäller det hälsofrämjande och förebyggande arbetet på gruppnivå och generellnivå anser många skolsköterskor att det är svårt att hinna med.

Särskilt stöd

En stor del av arbetet med särskilt stöd sker i samverkan med övrig elevhälsa. Utredningar av inlärningssvårigheter och långvarig skolfrånvaro görs vid behov. Arbetet med inlärningssvårigheter hos elever utgör en viktig del av vårt uppdrag och arbetet utvecklas och förbättras kontinuerligt. Skolsköterskorna ger även individuellt stöd då elever spontant söker hjälp eller vid planerade möten som hälsobesöken

Samverkan

Skolsköterskan och skolläkaren ingår i elevhälsan och samverkar med övriga kompetenser inom denna. Vi samverkar med landstinget genom barnhälsovården, barn och ungdomspsykiatri, logopedmottagningar och barnläkarmottagningen. Dessutom sker samarbete med primärvården och habiliteringen. Inom kommunen sker det samverkan med socialtjänsten och kostenheten.

Kvalitets/Utvecklingsområden som genomförts under läsåret

Här redovisas EMI's arbete för verksamheten genom att ange de mål som framkom i förra årets verksamhetsberättelse och den åtgärdsplan som gjordes för att förhindra att det uppstår liknande situationer med många avvikelser.

Mål

Fortsatt arbete med att implementera betydelsen av att rapportera avvikelser för att reducera risker i vår verksamhet. Främja en kultur som förutsätter en dialog kring händelser, risker och avvikelser i elevhälsans medicinska insats.

Resultat

Skolsköterskorna har fortsatt skriva avvikelser och är medvetna om varför de skrivs. Antalet har sjunkit och då det i nya rutinerna ingår genomgång av journaler 1 gång per år kommer antalet sjunka efter hand. Dock är det en patientrisk om någon skola står tom en längre tid.

Mål

Hälsodata ska kunna redovisas på klass, skolnivå och kommunnivå.

Resultat

Från och med läsåret 2017/2018 kommer vi kunna få fram tillförlitlig hälsodata i och med det nya journalsystemet. Där kommer vi lägga in hälsoenkäter som sen kan redovisas. Detta gäller hälsobesök i åk 4, åk 7 och åk 1 gymnasiet.

Mål

Förändring i basprogrammet kommer ske 2017/2018. Hälsobesöket i förskoleklass flyttas till årskurs 1 och eleven får samtidigt vaccination mot mässling, påssjuka och röda hund när vårdnadshavare är med.

Resultat

Införandet har gått bra och skolsköterskorna har kunnat genomföra hälsobesök och vaccination MPR med de flesta elever.

Mål

Allergirond skall genomföras på alla skolor som ett sätt att implementera arbetsmiljöarbete ute på skolorna. Detta arbete har påbörjats och några skolor har genomfört allergirond med efterföljande åtgärder.

Resultat

De skolor som tidigare genomfört allergirond har gjort detta. Varit svårt implementera då de flesta skolsköterskor inte bjuds in till arbete med arbetsmiljön och där allergi ligger inom skolsköterskans kompetens område. EMI fortsätter arbeta för att allergi rond skall genomföras på skolorna.

Mål

Fortsatt förtydligande av rutiner/metodbok

Resultat

Detta görs löpande och genom gång av nya uppdaterade rutiner sker på EMI-konferenserna. Genom gång av metodbok har skett på en EMI-konferens och kommer att göras en gång varje läsår.

Mål

Öka kompetensen kring skolsköterskerollen

Resultat

Mentorskap för nya skolsköterskor har förtydligats. Arbetet fortsätter under nästa läsår genom att arbete med kompetens beskrivning för skolsköterskor.

Mål

Introduktionsutbildning med genomgång av skolsköterskans uppdrag har genomförts under hösten 2017 och våren 2018.

Resultat

Dessa utbildningsdagar är obligatoriska för den skolsköterska som anställs i Södertälje kommun och har genomförts under hösten 2017 och våren 2018 med samtliga nyanställda sedan våren 2017. Detta kommer fortsätta för att tydliga göra skolsköterskans arbete och ge utrymme för att diskutera kring frågeställningar som den nya skolsköterskan ofta ställs inför.

Mål

Samverkans arbete mellan verksamhetscheferna EMI, grundskola och gymnasieskolan.

Resultat

Detta arbete har påbörjats och en plan för hur samarbete ska se ut arbetas fram. Samarbetet fortsätter och möten kommer planeras in enligt års hjul.

Mål för nästa läsår presenteras i verksamhetsplanen för 2018/2019 som medföljer som bilaga 1.

Slutord

Verksamhets och kvalitetsrapporten beskriver de många olika arbetsområden som skolsköterskor och skolläkare har tagit ställning till i sitt yrkesutövande. I varje enskild rapport kan rektor mer detaljerat se hur EMI arbetar på just den skolan och diskutera vad som kan utvecklas. Alla inom EMI gör ett viktigt arbete och har ett stort engagemang för eleverna på skolorna. De enskilda samtal som görs med eleverna upplevs viktiga då skolsköterska kan identifiera livsfaktorer där de kan stödja eleven till en bättre hälsa och mående.

EMI har fortsatt arbeta med patientsäkerheten i vårt arbete under detta läsår och det kommer vara så även i fortsättningen. Viktigt lyfta fram att det krävs tillräckligt med resurser för att skolsköterskan ska kunna göra sitt arbete professionellt och patientsäkert. Flera uttrycker att de skulle önska vara mer ute hos elever men att tiden inte räcker till. Då vi arbetar utifrån hälso – och sjukvårdslagen ställs det höga krav på dokumentation som upptar en stor del av skolsköterskans arbete och där det ibland inte finns förståelse ute på skolorna.

Elevhälsans medicinska insats ska erbjuda medicinsk kompetens i elevhälsoarbetet och är en viktig del för att eleverna ska nå utbildningens mål. Tillsammans med övrig personal i skolan har vi många områden att arbeta vidare med och förbättra så att våra barn och ungdomar får en bra grund för fysisk och psykisk hälsa.